

Важливим і необхідним елементом удосконалення іпотечного кредитування в Україні є підвищення довіри до банківської системи, забезпечення стабільності банків, прозорості процедур та захисту інтересів позичальників.

Висновки. Іпотечне кредитування в Україні у воєнний період набуло нових рис і викликів, зумовлених нестабільною економічною ситуацією, руйнуванням житлової інфраструктури, міграцією населення та високими ризиками для фінансової системи. Незважаючи на складні умови, держава робить спроби підтримати цей сегмент через запуск програм пільгового іпотечного кредитування для військовослужбовців, переселенців та працівників критичних галузей.

Водночас основними стримуючими факторами залишаються: високі кредитні ризики, нестача довгострокових ресурсів у банківській системі, недосконалість нормативно-правової бази та зниження платоспроможного попиту населення.

У цих умовах подальший розвиток іпотеки має базуватися на:

- активному залученні державних гарантій;
- стабілізації макроекономічної ситуації;
- розширенні цифрових сервісів та прозорості процедур;
- формуванні сприятливого інвестиційного клімату в будівельній сфері.

Іпотечне кредитування повинно стати одним із ключових інструментів після воєнного відновлення країни, підтримки населення та стимулювання економічного зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко Я. Формування інфраструктури іпотечного ринку як функція державного управління у сфері іпотечного кредитування. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. С. 126–131. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/9/24.pdf> (дата звернення: 18.04.2025).

2. Поліщук Н., Павлоцька К. Ризики іпотечного кредитування в Україні: особливості воєнного періоду. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4(83). С. 89–96.

3. Поліщук Н. В. Оцінювання багатофакторного ризику при залученні іпотечних кредитів сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. № 1(56). С. 59–68.

Поліщук Н. В.

д-р екон. наук, професор кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Рудик М. В.

здобувач вищої освіти

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Донецького національного університету імені Василя Стуса

БАНКІВСЬКЕ ІНВЕСТИЦІЙНЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Вступ. Організація інвестиційного кредитування банками є важливим елементом економічного зростання, оскільки забезпечує залучення фінансових

ресурсів для підтримки реального сектору економіки. У контексті серйозних викликів, які постають перед банківською системою України, зокрема наслідків фінансово-економічних криз, воєнних дій та загальної макроекономічної нестабільності, аналіз і вдосконалення процесів інвестиційного кредитування набуває особливої значущості.

Мета роботи – дослідити банківське інвестиційне кредитування в Україні та проблеми, які виникають у сучасних умовах розвитку.

Основна частина. Інвестиційне кредитування є важливим чинником стимулювання економічного розвитку, оскільки надає бізнесу фінансові ресурси для реалізації інвестиційних проєктів у різних галузях економіки. Завдяки цьому інструменту підприємства можуть модернізувати виробничі потужності, розширювати діяльність і створювати нові робочі місця. Водночас в умовах економічної нестабільності, зумовленої воєнними подіями, ринок інвестиційного кредитування стикається з низкою серйозних проблем – високим рівнем ризиків, обмеженим доступом до капіталу та необхідністю адаптації до змін.

Попри складну макроекономічну ситуацію, інтерес до банківського кредитування залишається стабільним. Дані останніх років свідчать про значні коливання в обсягах наданих інвестиційних кредитів, що є наслідком як глобальних кризових процесів, так і внутрішніх факторів, як-от державна підтримка, відновлення бізнесу після пандемії COVID-19 та поточна геополітична ситуація.

Незважаючи на складні умови, банківський сектор поступово пристосовується до нових викликів, впроваджуючи сучасні фінансові інструменти та вдосконалюючи системи управління ризиками. На рис. 1 відображено зміну обсягів кредитування малого та середнього бізнесу протягом 2020–2024 рр.

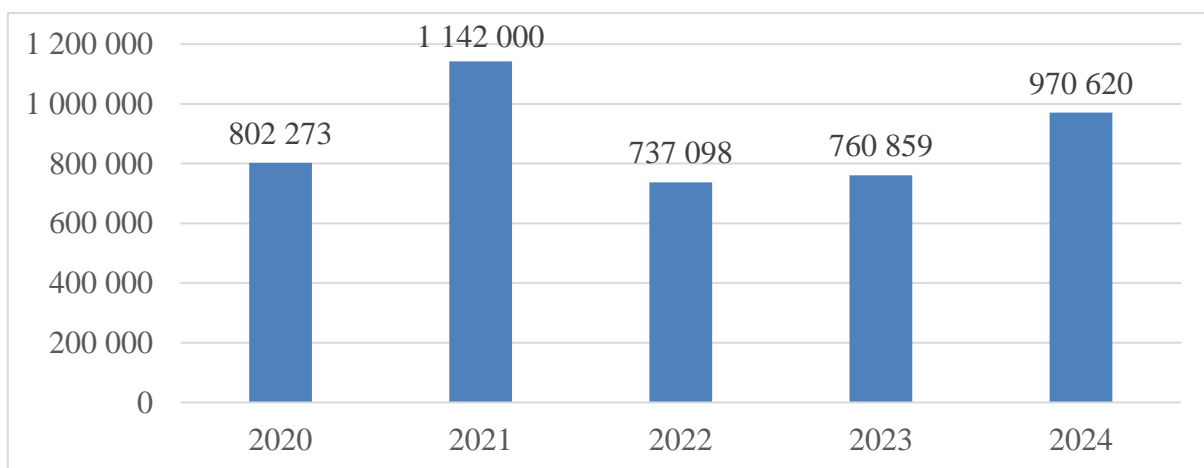

Рисунок 1 – Кредити, надані депозитними корпораціями (крім НБУ) суб'єктам малого та середнього підприємництва протягом 2020–2024 рр., млн грн [1]

Протягом аналізованого періоду кредити, які надані суб'єктам малого та середнього бізнесу, мають постійні зміни в обсягах. У 2020 р. вони становили 802 273 млн грн, проте у 2021 р. спостерігається зростання на 330 727 млн грн. Але у 2022 р. через початок повномасштабного вторгнення на територію України обсяги наданих кредитів різко зменшилися до 737 098 млн грн. Поступове відновлення кредитної активності спостерігається у 2023 р., що вказує на подальше

зростання, яке пов'язується із покращенням економічної ситуації та посиленням державної підтримки бізнесу.

Визначимо ключові труднощі, з якими стикаються українські підприємці під час залучення кредитних ресурсів для інвестиційної діяльності. Основним чинником нестабільності залишається військовий ризик в Україні, який негативно впливає на економічну ситуацію. Збройне протистояння та супутні економічні труднощі змушують банки та інвесторів виявляти обережність щодо фінансування інвестиційних проєктів за допомогою кредитів.

Попри усі труднощі, навіть в умовах воєнного стану зберігаються можливості для покращення доступу до кредитних ресурсів, які можуть сприяти активізації підприємницької діяльності та розвитку інвестицій. До цих можливостей віднесено такі заходи (табл. 2).

Таблиця 2 – Проблеми та шляхи вдосконалення банківського інвестиційного кредитування

Проблема	Шлях вдосконалення
1. Високі відсоткові ставки та обмежений доступ до дешевих кредитів	Програма «Доступні кредити 5–7–9 %» – дієва держпідтримка, що знижує вартість позик. Розширення цієї програми, збільшення фінансування та простіші умови доступу дадуть змогу охопити більше підприємств
2. Високі вимоги до застави (ліквідне майно 10–30 %)	Запровадження державного страхування інноваційних кредитів та гарантій для банків. Це зменшує ризики для банків, а підприємствам дає змогу отримати кредит без надмірного забезпечення
3. Воєнний ризик і обережність банків	Залучення міжнародних фінансових партнерів (ЄІБ, ІФС, Світовий банк) – доступ до дешевших і довгих ресурсів. Можна реалізувати через вітчизняні банки з державною підтримкою
4. Короткострокова ресурсна база банків	Довгострокове рефінансування НБУ під інноваційні проєкти – дає банкам можливість видавати довгі кредити під нижчу ставку, стимулює інвестування в реальний сектор
5. Складність оцінки ризиків інноваційних проєктів	Створення в банках спеціалізованих відділів інноваційного кредитування, навчання кадрів, використання нових моделей оцінки інновацій (оцінка майбутніх потоків, пілотні етапи тощо)
6. Незахищеність прав кредиторів / правова нестабільність	Зміцнення правової інфраструктури – спрощення процесів стягнення боргів, ефективне банкрутство, захист прав кредиторів
7. Бюрократичні перешкоди та складність процедур отримання кредитів	Спрощення процедур кредитування та зменшення бюрократичних вимог. Впровадження електронних систем подачі заявок і документів, що зменшить час і ресурси, необхідні для отримання кредитів, і полегшить доступ МСБ до фінансування
8. Недостатній рівень фінансової грамотності серед МСБ	Організація навчальних програм і семінарів з фінансового управління для підприємців. Консультаційна підтримка від фінансових установ і державних органів для підвищення фінансової грамотності та ефективного планування розвитку підприємств

Джерело: побудовано авторами на основі [2, 3]

Висновки. Інвестиційне кредитування зберігає свою значущу роль як засіб стимулювання економічного розвитку в економіці України, однак для підвищення його ефективності необхідно надалі вдосконалювати механізми доступу до кредитів для малого та середнього бізнесу усіх галузей економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кредити, надані депозитними корпораціями (окрім НБУ) суб'єктам малого та середнього бізнесу. *Національний банк України*. 2025. URL: https://bank.gov.ua/files/Loans_MSE.xlsx (дата звернення: 10.04.2025).

2. Поліщук Н. В., Мацідон В. В. Особливості управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах воєнного стану. Зб. наук. матер. І Всеукр. наук.-практ. конф., присв. 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України» (м. Вінниця, 27 квітня 2023 р.). Вінниця. 2023. С. 46–48.

3. Яріш М. Інвестиційне кредитування малого і середнього бізнесу в Україні в умовах воєнного стану: виклики та перспективи. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34, № 2. С. 317–326.

Сулима М. О.

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ

Вступ. Фінансовий сектор є однією з найбільш динамічних галузей економіки, що постійно зазнає трансформацій під впливом технологічного прогресу та змінюваних потреб споживачів. Сучасний світ характеризується стрімким розвитком цифрових технологій, штучного інтелекту, великих даних та блокчейн-технологій, що кардинально змінюють ландшафт фінансових послуг. Ці інновації не лише підвищують ефективність і доступність фінансових продуктів, але й створюють нові бізнес-моделі, змінюють взаємодію між фінансовими установами та клієнтами, а також породжують нові виклики та можливості для всіх учасників ринку. Від традиційних банків до фінтех-стартапів, усі прагнуть адаптуватися до цих змін та використовувати нові технології для надання більш зручних, швидких та персоналізованих фінансових сервісів.

Мета роботи – проаналізувати вплив нових технологій на різні аспекти фінансової діяльності, від платежів та кредитування до управління активами та страхування; розглянути виклики, пов'язані зі впровадженням інновацій, питання безпеки, регулювання та захисту споживачів.

Основна частина. Дослідження ринку інновацій в Україні дало змогу виявити найбільш перспективні галузі – це оборонна промисловість, сфера ІТ, агробізнес, медицина та енергетика. Найбільшим запитом у сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки, і це цілком виправдано, є оборонна промисловість. Йдеться про сучасне виробництво безпілотників для військових і цивільних цілей, створення сучасних радіолокаційних систем та розробка систем захисту інформації. Українські ІТ-компанії успішно конкурують на світовому ринку, створюючи високоякісне програмне забезпечення для різних галузей. Водночас в Україні успішно розвиваються стартапи. До того ж українські ІТ-фахівці високо цінуються